

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, September 22, 1962. No. 37, (284) Vol. VIII.

POMNÍKY, KTERÉ NENÍ MOŽNO ZBOŘIT

Petr Zenkl

K 25. výročí smrti T.G. Masaryka. Velikost osobnosti se neměří ani počtem, ani velikostí pomníku, které jí byly postaveny. I kdyby byly sebe větší a z kamene nebo kovu sebe tvrdšího, nestojí-li za nimi velká idea nebo velký život, jsou jen chvástavým vykládkem do prázdna. Nebudí a neposilují v srdcích lidí úctu, ale odpor a odsouzení.

Prezident Osvoboditel T.G. Masaryk bránil za svého života tomu, aby mu věčný národ stavěl pomníky. Proto jen bylo jen velmi málo. Po smrti mu byly leckde postaveny, ale všechny vadily komunistům. Když se zmocnili v republice moci a zjistili, že se jim nemůže podařit zmocnit se i Masaryka samotného a zneužít úctu a vděčnost, kterou národ k Masarykovi choval, pro své cíle, zbořili je a prostředky nejnížšími se snažili památku Masarykovu odstranit. Neuvědomili si, že tím jen zesílí světlou památku velkého syna i otce národa, jehož lid nazval tatíčkem.

Komunistický režim mohl odstranit jméno Masarykovo z názvu budov, škol, knihoven, kulturních zařízení a studentských kolejí, i ulic a náměstí a sadu, mohl odstranit jeho knihy z veřejných knihoven a čítáren, knihkupectví a antikvariátů. Mohl Masarykovy pomníky zbořit a roztavit, mohl ústavy nazvané jménem Masarykovým zpronevěřit jejich účelu, ale nijak nemohl Masarykovu velikost.

Může-li se o někomu prohlásit 25 let po jeho smrti, že ideje, za nimiž stál, jež hlásal a uskutečňoval, jsou tak živé a možná ještě platnější, než byly za jeho života, je to svědectvím o jeho velikosti. A tak je tomu nyní při 25. výročí smrti Masarykovy. Jeho myšlenky a jeho učení, trvání jejich správnosti, jejich přerůstání z pokolení na pokolení a plody jejich uskutečňování — to jsou ty nezbořitelné Masarykovy pomníky. Proti nim je komunistická zbesilost bezmocná.

Kdo přišel do osobního styku s Masarykem, byl při vši jeho skromnosti, a prostotě uchvácen strhujícím kouzlem jeho osobnosti. To platilo jak o jednotlivcích tak o shromážděních, o žácích v učebnách, o lidech na veřejných prostranstvích, o legionářích ve vojenských útvarcích i o dětech shromážděných na Hradčanech. Nikdo nikdy neutil lid, aby šel Masaryka vitat, pozdravovat, doprovázet ho na poslední cestě na láněský hřbitůvek. A přece všichni národ jásal při jeho návratu z exilu po první světové válce a skláněl se v hlubokém smutku před jeho rakví a při poslední jeho triumfální cestě Prahou. Tehdy se zdálo, že se i ty hrdé Hradčany v žalu národa sklánějí nad jeho odchodem. Jak to nenakomandované vítání, tak to spontánní loučení s Masarykem, obě zustane trvalými pomníkem. Ti, kdo to zažili, budou o tom vypravovat svým dětem a z pokolení na pokolení bude úcta k Masarykovi přerůst.

Mohou být světlejší a trvalejší pomníky, než byla péče o řádnou úpravu pracovní doby? Než bylo uplatňování plné rovnoprávnosti žen a mužů? Než byla obezpečná péče o řádné sociální pojištění všech vrstev národa v době, kdy ještě druhé a bohaté národy podobného zařízení neměly? Než bylo zakládání stále hustší sítě škol a jiných vzdělávacích ústavů a bezpečet zdravých bytů?

V těchto dnech výročí smrti a pohřbu Masarykova, dvojnásob vzpomínají ti, kdo byli přítomni Masarykovu majestátnímu pohřbu, kdy bylo jeho tělo uloženo nikoli v mauzoleu, ale na malém láněském hřbitůvku. Jistě nikdy nezapomenou ani na svůj a celého národa hluboký smutek, ani na pláč a slzy státníků, ani na zvuk kroků po láněské silnici.

Na tyto výroční dny myšlenky všech věrných doma zaletají na láněský hřbitůvek a tam se setkávají s věčnými vzpomínkami. Jsou a tisíců československých lidí rozvátých po všech končinách světa a neslyšně všichni opakují slova věrného Masarykova spolupracovníka a nástupce Edvarda Beneše: Věrní zůstaneme!

NIKOLI PROTI EVROPĚ, ALE S EVROPOU

ZBYTEČNÉ OBAVY ZE SOUDNÉHO DNE AŽ VELKÁ BRITANNIE VSTOUPÍ DO EVROPY

F. Trešňák

Otázka, vstoupí-li Velká Británie do Evropského Společenství, je teď řešena tak, jako by na jejím konečném řešení závisel hospodářský osud Kanady. Protože však absurdnost podobné domněnky je na biletní, dodává se, že ještě více než o dosah hospodářský, jde při vstupu Velké Británie do Evropy o dosah politický, o osud Britského Společenství Národů. Prostá skutečnost je daleko optimističtější. — Rozhoduje-li se Velká Británie pro nejužší spolupráci s evropskou pevninou, ví asi proč a je těžko se domnívat, že by brala v úvahu špatně pochopené zájmy jiných zemí víc než své vlastní. Sjednocená Evropa nechává Británii hospodářsky daleko pozadu a vydává ji v nebezpečí, že obdobně klesne i její politický význam. Důvody, proč se Velká Británie uchází o členství v Evropě, jsou proto jasné. Méně jasné je, zdali případný vstup Británie do Evropského Společenství skutečně ohrožuje Britské Společenství Národů (Commonwealth).

Po hospodářské stránce ukazuje ji odpůrci Evropy na kanadský vývoz do Velké Británie, který dosahuje ročně sumy něco přes 900 milionů dolarů. Až na malé výjimky dováží se kanadské zboží do Anglie bez cla, kdyby však Anglie přijala členství v Evropském společenství, dovoz kanadského zboží by podléhal clu, jakmile by skončilo přechodné období asi sedmi let. Přesné podmínky nebyly zatím stanoveny. Je pravděpodobné, že by kanadský vývoz do Anglie poklesl, i když to zatím není ničím prokázáno. Velká Británie totiž právem očekává, že se po svém vstupu do Evropy dočká nového hospodářského rozmachu a není vyloučeno že bude pak s to kupovat ještě více kanadského zboží, než kupuje dnes.

Podívejme se však na oněch 900 milionů dolarů, které představuje náš vývoz do Anglie, po jiné stránce, totiž v jakém jsou vztahu k našemu vývozu do ostatních částí světa. Celkový kanadský vývoz do celého světa činil v roce 1960 5 bilionů a 264 milionů dolarů. Přes polovinu, za 2,932 miliony jsme vyváželi do Spojených států; do Velké Británie šel vývoz za 915 milionů, tj. asi 18 procent celkového vývozu. Do zemí Evropského společenství jsme vyváželi zboží za 438 milionů, tedy téměř polovinu toho, kolik jsme vyváželi do Anglie, náš vývoz do zemí Střední a Jižní Ameriky měl hodnotu 133 milionů, do nesjednocené Evropy nepočítajíc sovětská území jsme vyváželi za 117 milionů, do Japonska za 178 milionů a do hlavních území Britského Společenství za 182 miliony.

Kanadský vývoz do hlavních zemí v r. 1960 v milionech dolarů.

Vývoz kam	USA	V. Británie	Sjed. Evropa	Britské Spol.	Nesjed. Evropa	Japonsko	Stř. a Již. Amer.
USA	2932						
V. Británie		915					
Japonsko						178	
Z. Německo			166				
Austrálie				99			
Francie			73				
Norsko					70		
Belgie a Lucembursko			88				
Itálie			68				
Holandsko			62				
Západní Indie							40
Mexiko							38
Indie				36			
Venezuela							35
Švýcarsko					26		
Nový Zeland				24			
Hong Kong				23			
Švédsko					21		
Brazílie							20
	2932	915	438	182	117	178	133

/ Podle čísel Federálního statistického úřadu v Ottawě /

Pokračování na st. 2.

ODEŠEL PŘED DVACETI PĚTI LETY

Rada svobodného Československa připomíná všem věrným Čechům a Slovákům doma i v cizině a rovněž celému kulturnímu světu, že 14. září 1962 je tomu už čtvrté století, co nás opustil velký filosof a tvůrce Československé republiky, Tomáš Garrigue Masaryk. Opustil nás ovšem jen fyzicky. V našich myšlenkách, v našem denním životě a v našem po-

litickém usilování je s námi snad více než kdy jindy. Všichni demokraté Čechů, Slováků a Podkarpatských Rusů inspirují se jeho příkladem a věří v demokracii tak, jak on si přál mít, v demokracii svobodných a odpovědných lidí, demokracii ke všem spravedlivou, demokracii humanitní a kulturně vyspělou.

Po první světové válce měl pražský hrad o jednu přitažlivost na víc. V osobě tehdejšího prezidenta T.G. Masaryka se zdál být splněn platonický ideál nejlepšího vladaře - filosofa. Audience u hlavy nového státu bývaly skutečnou počtou a v záznamech diplomatů, novinářů a spisovatelů čteme, že taková návštěva byla pro ně mimořádnou událostí a často i nejzajímavějším životním setkáním. — Nynější velitel Armády Spásy v Kanadě a Bermudě Commissioner W. Wycliffe Booth navštívil jako mladý muž v roce 1924, se svým otcem generálem Armády Spásy Bromwellem Boothem Prahu a oběma se tehdy dostalo audience u prezidenta ČSR na Hradčanech. Nebylo to jen formální slyšení, ale hosté byli pozváni i na oběd s prezidentem a setrvali s ním v dlouhém hovoru. Po obědě byl pořízen fotografický snímek hostů a prezidenta v jeho knihovně. Tato návštěva nebyla zapomenuta. 1954 byla předmětem zvláštního programu Armády Spásy na torontském rádiu, kde pan Commissioner Booth měl mnohá slova obdivu jak pro náš národ tak i pro prvního jeho prezidenta.

THOMAS G. MASARYK DAY IN PENNSYLVANIA

HARRISBURG - Governor David L. Lawrence has designated Friday, September 14, 1962, as Thomas Garrigue Masaryk Day in Pennsylvania. The Governor said:

"It is with deep feeling that freedom - loving peoples everywhere commemorate the 25th anniversary of the death of Thomas Masaryk, founder of the Czechoslovak Republic. His name remains indelibly inscribed in the annals of history and in the hearts of free men everywhere. While

the clouds of Communism continue to chastise the people of his Nation, all Pennsylvanians join in the hope that truth, peace and self-determination will ultimately prevail for the people of Czechoslovakia and for all men.

I ask all Pennsylvanians to join, in their hearts and minds, in commemorating this important date."

Governor's Office
Harrisburg

September 6, 1962.

CO NÁM ŘÍKÁ MASARYK - DNES.

Václav Majer

Od Masarykovy smrti uplynulo čtvrté století. Ujařmený národ doma potají, a my ve svobodném světě otevřeně a s hrdostí vzpomínáme života, práce a díla muže, který náleží k velkým postavám národní historie Čechů a Slováků, ale současně i k velkým postavám novodobé historie evropské a světové. Výročí Masarykovy smrti bude vzpomínáno v celém svobodném světě.

Napadlo mne, že my Českoslováci ve svobodném světě, bychom měli Masarykovu památku uctít tím, že bychom se trochu zahlbali do knížek, které jsou nám ve svobodném světě přístupny a připomněli sobě, co Masaryk dělal a říkal v době první světové války, kdy byl v čele boje za národní svobodu a státní samostatnost Čechů a Slováků.

"Něco zlé, je často i pro něco dobré", slyšel jsem od své maminky, když nás potkalo něco nemilého. Tragedie, kterou prožívá náš lid doma a kterou i my ve svobodném světě živě cítíme, má tu dobrou stránku, že nás nutí znovu a znovu k myšleni o smyslu našich národních dějin, o smyslu našich zápasů za národní svobodu a státní samostatnost v době první světové války, v době nacistické okupace v době druhé světové i o smyslu a histo-

oprávnění našeho současného boje za osvobození naší země a našeho lidu z otroctví komunistické diktatury.

Během svého pobytu v Americe jsem navštívil některá místa, kde jsem se setkal s krajany — Čechy i Slováky — kteří žijí v této své nové americké vlasti několik desetiletí, ale kteří stále ještě česky a slovensky cítí, myslí i mluví. A někdy, během rozhovoru, když vzpomínali na svého národ, jeho boje z první i druhé světové války, vstali a odešli do místnosti, kde měli "knihovničku" anebo také do "atticu" a přinesli zažloutlou knížku, brožuru, anebo výtisk starých krajských novin. Někdy mě to pučili, častěji darovali. A tak jsem během let nashromáždil knihovničku, kterou považuji za nejlepší, kterou jsem kdy ve svém životě měl. Mezi těmi zažloutlými knížkami je také několik knížek o Masarykovi, o jeho přednáškách, o jeho činnosti během první světové války i o tom, co říkal vojákům československých legií v Rusku v červenci 1917, krátce před bolševickou kontrarevolucí. V těchto knížkách jsem také četl, poprvé Masarykovu životopis, který napsal jako doktorant filosofie 25. srpna roku 1875. A tu jsem si řekl, že

Pokračování na straně 2.

NEZAPOMEŇTE NA PIKNIK U "P E T Ř K U" V NEDELI 23 ZÁŘÍ 1962. ČSNS HAMILTON.

NIKOLI PROTI EVROPE ALE S EVROPOU

Dokončení se strany 1

Shora uvedená čísla ukazují, že našim daleko nejvýznamnějším partnerem jsou Spojené státy a že případný pokles našeho vývozu do Velké Británie může být poměrně snadno vyrovnán zvýšením vývozem jak do Spojených států, tak do ostatních území světa. Bohudík, federální ministerstvo našeho obchodu se nezabývá námkou nad situací, kterou jsme nezavinili, ale hledá usilovně nové trhy a zve zájemce o naše zboží z celého světa.

Nejprve je skutečnost, že část svých tržů možná ztratíme, může nakonec mít ještě také své světlé stránky. Po desetiletí jsme vyvaželi jen oběi a situace. Dnes se dostáváme do situace, kdy jsme nuceni hledat odbyty pro průmyslové výrobky, a to může vést k tomu, že budeme usilovat o nová průmyslová odvětví, kde najdou práci lidé dnes nezaměstnaní.

Politické důvody proti britské

účasti na Evropě opírají se o ještě slabší základy než důvody hospodářské. Země Britského Společenství neztratí nikdy na svém významu a nikdy nemohou stát jinde než na straně Západu. Stane-li se pak nad to jejich dnešní hlava, Velká Británie, i významným činitelem v evropském bloku, jejich význam jen ještě poroste: dají Evropě hluboké zázemí, Evropské Společenství a Britské Společenství si nemusejí konkurovat ani hospodářsky ani politicky, nýbrž se mohou a musí doplňovat. Až dosud nesly hlavní úhlu odporu proti lidské politice Sovětní Spojené státy; vytvoření silné Evropy se tato tři rozdíly na dva téměř stejné činitele a není nejmenší pochybnosti, v kterém směru bude stát Britské Společenství. Sovětská agrese najde konečně hodnotného protivníka v podobě Západu sjednoceného ne úrazem, ale skutky.

CO NÁM ŘÍKÁ MASARYK DNEŠ

Dokončení se strany 1.

se alespoň trošku o toto bohatství se čtenáři krajanského tisku podělím a budu citovat, nejprve závěrečnou větu z Masarykova životopisu, jak jej napsal jako dvacetipátiletý student v roce 1875:

"Slib, jež jsem kdysi sobě samému dal, bude s pomocí boží splněn; s heslem 'nic není velké, co není pravdivé', chci jíti příště životem, abych cestou ještě vyspravil dle svých slabých sil, co spraveno býti může."

"Nic není velké, co není pravdivé", s tímto credem šel 20ti letý student Tomáš G. Masaryk do života. V roce 1917, tedy o 42 roku později, napsal profesor T.G. Masaryk pro "Slovenské Hlas" v Petrohradě, redigované synem velkého básníka slovenského Svezozara Hurbana - Vajanského, Vladimírem Hurbanem, další "bíl živora", pod nápisem "Slovenské vzpomínky" a tam říká něco, co myslím platí pro nás Čechy i Slovaky, doma i v zahraničí i dnes. Toto jsou Masarykova slova:

"Věřím, že v Čechách a na Slovensku program československého sjednotení je trvalý. Kdo jen trochu myslí politicky, nemůže přiznat dosavadně rozšíření. Sjednotení je v zájmu Čechů a Slováků."

A v témže roce na schůzi Československého spolku v Petrohradě dne 31. května 1917, v době, kdy po pádu carismu se zdálo, že je Rusko vyřazeno z války a že zvíťazí Německo a Rakousko, Masaryk hovoří takto:

"Myslím, že situace je dosti vážná. Ale neznám! Nikdy jsem neznal! ... Já si i pro ten nejhorší případ (kdyby) Rakousko zůstalo zachováno — poz. pisatelé představují, že naše zahraniční organizace zůstane a že nezmizí. My budeme stále udržovat českou otázku na denním pořádku mezinárodním."

Není to znamenitá odpověď na pochybnosti některých těch pochybovačů dneška? Velmi lituji, že nemohu citovat více a obsírněji. Snad tak budu moci udělat někdy jindy. Vždyť konec konců si nemáme Masaryka připomínat a z něho se učit jenom v době výročí jeho narození a úmrtí, ale stále, dnes a denně. Avšak jeden citát z Masaryka musím ještě, — pro nás pro všechny, pro ty věci i malověrné, — pro nás v zahraničí i pro naše doma, vzpomenout! Masaryk řekl:

"Žádná moc tohoto světa, a byť se s celým peklem spolčila, neudrží národa vzdělaného, ušlechtilého a statečného v poddanosti a otroctví."

DŮVOD AMERICKÝCH ÚSTUPKŮ V ŽENEVĚ

Hanus Hejny

Zástupce Spojených států na ženevské konferenci o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi nabídl velké ústupky Sovětskému svazu v úsilí dosáhnout dohody. Činí tak tváří v tvář dvěma skutečnostem: jednak, že Sovětský svaz — jak jeho zástupce v Ženevě dal už předem najevo — tuto americkou nabídku s největší pravděpodobností odmítne; a jednak, že Sovětský svaz pokračuje s jadernými pokusy, které před časem zahájil.

Na první pohled se může tento americký postup zdát paradoxním. Ve skutečnosti má však logické opodstatnění: Spojené státy jsou z humánních, politických i taktických důvodů rozhodnuty nepřestat v úsilí o mezinárodní zákaz dalších jaderných pokusů, pokud toto úsilí nezačne podléhat obranný systém svobodného světa, za jehož budování mají největší odpovědnost. A podařilo se jim slovy i činy dokázat světovému veřejnému mínění, že to myslí upřímně a vážně.

Výsledky tohoto postupu jsou pozoruhodné. Připomeňme si náladu, jaká panovala ve světě před dvěma lety. Pokud jde o pokusy s jadernými zbraněmi, bylo mnoho lidí ochotno házet Ameriku do jednoho koše se Sovětským svazem; vzpomínáme si na příklad, jak část pomýlené inládeže v Japonsku vyvolala bouři, které zneškodnily návštěvu prezidenta Eisenhowera.

Dnes je politická nálada ve světě prakticky opačná. Jak řekl ve středu novinářům Adlai Stevenson, šéf americké delegace u Spo-

jených národů, který právě procestoval řadu zemí včetně Jugoslaviie a Španělska. Po zákazu pokusů s jadernými zbraněmi se stále intenzivně volá, řekl Stevenson, ale postoj Spojených států v této věci se považuje za realistický a rozumný.

Ústupky, které Spojené státy nabízejí Sovětskému svazu na ženevské konferenci, se týkají inspekčního systému, kterým by se kontrolovalo, zda se eventuální dohoda o zákazu pokusů dodržuje. Inspekci by prováděly kontrolní stanice roztroušené po světě; odborníci kdysi vypočetili, že by jich muselo být asi 180 — a sovětům se to ovšem zdálo příliš mnoho. Spojené státy nyní daly najevo, že by souhlasily se zřízením pouze asi 80 kontrolních stanic. To znamená, že i počet stanic na území sovětského svazu by klesl na méně než polovinu původně plánovaného počtu. Další americký ústupek se týká personálu kontrolních stanic. Sověty trvaly na tom, že by členové personálu každé stanice museli být státní příslušníci té země, na jejímž území se stanice nachází. I s tím jsou nyní Spojené státy ochotny souhlasit, pokud by činnost personálu byla pod kontrolou mezinárodního orgánu. A další ústupky jsou sovětům v Ženevě nabízeny. Americký ministr zahraničí Rusk pozval také k delšímu rozhovoru sovětského velvyslance ve Washingtonu, Dobrynina, aby podtrhl význam amerických ústupků a znovu důrazně vyzval Moskvu, aby konečně přistoupila na dohodu o zákazu po-

ZPRÁVY Z ETHNIC SCENE

Nedávno byl v Torontě ustanoven Arménský pomocný výbor, který pomáhá nově přichozím arménskému původu ze Středního Východu, hlavně z Egypta. Podnět k vytvoření výboru dal známý fotograf Cavoukan.

V tiskárně p. J. Nedriny na King St. W. začal vycházet nový měsíčník "Nezávislý chorvatský stát." List má být během jednoho roku změněn na týdeník.

Mluvíci různých etnických skupin veřejně projevil nesouhlas s výroky dr. Mutemora, ředitele evangelizační služby v United Church, že je nebezpečí, že se všechna větší kanadská města promění v Babylonův jazyk.

Od 17. do 22. září vystoupí v O'Keefe Centre známý komik dán ského původu Victor Borge.

Organizace "FROS" (Friendly relations with Overseas Students) 45 Wilcocks St., má dnes na 1.000 členů, většinou studentů a studentek z Afriky. Předsdkyní je známá sociální pracovníce paní Kay Riddell.

Paul Kellner, dosavadní úředník oddělení pro občanství při ministerstvu imigrace v Torontě, byl v těchto dnech přeložen do Ottawy, kde se stal vedoucím sekce pro cizojazyčný tisk. Nastoupil tak na místo dr. Mendla, který je nyní ředitelem překladatelské kanceláře při zahraničním ministerstvu.

NATHAN PHILLIPS OPĚT KANDIDUJE

Dovídáme se, že dosavadní "mayor" Toronta, přítel Čechoslováků, Nathan Phillips, bude opět kandidovat na úřad starosty.

Jsmé všichni potěšeni touto zprávou a hlavně tím, že opět v čele našeho města se bude nacházet osoba tak oblíbená a ve věcech administrativní správy neobyčejně zkušená.

S obdivem jsme sledovali jeho bohatou činnost na všech úsecích výstavby města Toronta. Vykonával skutečně velký kus práce, a aby mohl své dílo dokončit, je nutné, aby byl znovu zvolen. Svými kvalitami se řadí mezi nejlepší starosty města Toronta.

My Čechoslováci, mu budeme v jeho další práci, jako před tím, ze všech sil pomáhat.

"Moribus antiquis res stat Romana virisque."

kusů s jadernými zbraněmi.

Některým kritikům americké vlády se zdá, že nabízí ústupky až příliš velké. V tom smyslu vyjádřili se na příklad guvernér státu N. York, Rockefeller a další přední člen republikánské strany senátor Dirksen. Vláda však může poukázat na skutečnost, že nabídnuté ústupky, i kdyby byly přijaty, by nijak neoslabily obrannou schopnost a ostrážitost Západu. Na příklad počet kontrolních stanic by bylo možno snížit ze 180 na 80 proto, že díky nejnovějším technologickým vymoženostem v oboru zjišťování vzdálených otřesů země je dnes alespoň dvojnásobně obličejnější než před dvěma roky provádět jaderné pokusy utajeně. Zásada mezinárodního dozoru nad prováděním inspekce nebyla a nebude opuštěna. A snad nejpádčejším argumentem by mohlo být toto: Podívejte se na výsledky amerického postupu v poslední době — na jedné straně na nynější stav obrany a vojenské síly včetně stálého náskoku v jaderné technologii, a na druhé straně na nynější americký prestiž a politický vliv na světě. Jsou to výsledky velmi dobré.

Ušetřte na nábytku,
když nakoupíte přímo u továrny
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. • EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa
3 POKOJE \$ 159.00

ŽIADNA STACHANOVČINA V KOZMOSE

Pavol Hurban

Od začiatkov astronautického výskumu v Amerike zodpovední činitelia vo vláde, v Kongrese a vo vedecko-technických kruhoch, neustále kladli dôraz na systematickosť tohto podujatia, bez ohľadu na prestíž. Dôvodili, že toto vypätie musí byť niečím viac než odozvou na počiny iných. A hlavne, že prvotným cieľom tohto mohutného finančného a vedecko-technického úsilia musí byť sociálny a hospodársky pokrok. Vedeční týmito pohľadmi, Američania vypracovali nesmierne diverzifikovaný program, ktorý už v mnohých prípadoch priniesol bohaté ovocie, vo forme spojových, navigačných a meteorologických družíc. O tom se netreba širšie. Jednako však je pravdou, že mnohí sa pýtajú, či azda práve mnohostrannosť amerických kozmických podujatí nezdrňuje uskutočnenie výpravy na Mesiac a či by sa výprava nemala dať ako forsírovať.

Pokúšenie k tomu je veľké, a to nielen pre najnovšie sovietske úspechy, ale proste preto, že predstava výpravy na Mesiac pôsobí na ľudskú obrazivosť väčšmi než akékoľvek iné podujatie tohto druhu.

Súdiac podľa mnohých znaleckých výpovedí z tohto týždňa, Američania nielenže prejavujú veľkú sebadôveru v záležitosti pretekov v astronautike, ale jednoznačne zavrhuju akékoľvek pomyslenie na stachanovčinu v tejto veci. Ba mnohí dokonca varujú, že dajaká násilná reorientácia by mohla mať neblahý vplyv tým, že by viedla k jednostrannosti vo výchove a k obetovaniu mnohých iných a cenných výskumných projektov. Jeden z takýchto kritik-

kých hlasov prišiel tohto týždňa od senátora Proxmire, člena vládnej demokratickej strany. V interview s redaktormi týždenníka U.S. NEWS povedal, že celý prístup k otázke výpravy na Mesiac musí byť — citujeme — "pečlivý, striezlivý a konzervatívnejší."

To je hlas zákonodarných kruhov.

Myšlienka akéhokoľvek urýchľovania amerického výskumného programu, motivovaná zovňajšími ohľadmi, zavrhuje jednoznačne väčšiu americkú vedu, oficiálni zástupci americkej agentúry pre astronautiku.

Tak James Webb, riaditeľ agentúry, prehlásil v stredu na tlačovej konferencii, že americký výskumný program je dobre premyslený a zámerne rozvrhnutý tak, aby splňal mnohostranné poslanie, a že by nemalo veľa zmyslu, aby sa urýchľoval len z preslytných dôvodov. Webb dokonca prehlásil, že americké prvenstvo v dosiahnutí mesiaca nie je ani teraz vylúčené.

Aj druhí zástupci agentúry hovorili s rovnakou sebadôverou, i keď bez akéhokoľvek stopy vychýľavosti. Webbov zástupca dr. Dryden to vyjadril veľmi obrazne: "Nemôžete mať predstavu o obrysoch širokozaloženého programu z jedného uhla. To je tak, ako keby ste z prvých krčkov dieťaťa chceli usúdiť, že po dosiahnutí mladencského veku bude svetovým šampiónom v behu."

Bolo tiež pozoruhodné, že ani iní zástupci americkej agentúry pre astronautiku nepovažujú za zvláštnosť koordinovaný odpal sovietskych kozmických lodí, ani pristávaciu techniku.

NEUTRALITA OZBROJENÁ JEN OPTIMISMOM

Zdeněk Selepka

Ozbrojená nemalou mírou optimizmu v laoskou budúcnosť, nový predseda laoskej vlády Souvanna Phouma vysvětlil americkým novinářům základy své neutralistické politiky. Phouma prohlásil v americkém národním tiskovém klubu koncepcí své cesty do Spojených států, že Laos se nikdy nestane komunistickou zemí.

Laoská neutralita je ovšem stále ještě neobvyklé vrátka. Na Ženevské konferenci se třináct zemí včetně Sovětského svazu, komunistické Číny a předních států západu zavázalo, že budou uznávat laoskou neutrální politiku. Tato mezinárodní záruka je jednou ze základů, na nichž Souvanna Phouma buduje svou důvěru v další klidný vývoj své země. Západ by nikdy nepřipustil, prohlásil Phouma, aby komunistické hnutí Pathet Lao se zmocnilo laoské vlády, stejně tak by země čínsko-sovětského bloku nepřipustila, aby se k vládě dostala konservativní skupina generála Nosavana.

Phouma, jak bylo z jeho tiskové schůze ve Washingtonu patrné, nespolehá jen na mezinárodní záruky. Společá současně také na laoské obyvatelstvo samotné — a podle jeho odhadu laoská neutrální strana dostane v příštích volbách velkou většinu, protože osmdesát až devadesát procent Laotů skutečně stojí o neutrální politiku.

Ale laoské volby se budou konat teprve tehdy, až všechny cizí vojenské jednotky opustí zemi; tato základní operace sama o sobě

potrvá ještě asi dva měsíce. Pak laoská armáda musí být sjednocena a její síla snížena na pětadvacet tisíc mužů, aby jak Phouma zdůraznil, nebylo nebezpečí, že by armáda vykonávala na laoské voliče tlak. Jedním z předpokladů laoské neutrality je také účinný zásah laoské vlády, který by znemožnil komunistickému severnímu Vietnamu posílat přes laoské území záškodnické jednotky do Vietnamu jižního — ale i toto, prohlásil Phouma, bude možno provést teprve tehdy, až cizí vojenské jednotky opustí zemi.

Během Phoumova pobytu ve Spojených státech jedna věc vynikla nad jiné jasně — a právě na ni je možno zakládat optimismus v laoskou budoucnost. Phouma si zřejmě velmi jasně uvědomuje, že komunistické síly v Laosu a zejména komunistická centra mimo Laos budou i nadále usilovat, aby se laoská neutralita stále více naklápěla ke komunistu až do okamžiku, kdy by zcela ztratila svou rovnováhu.

Phouma označil svou cestu do Spojených států za začátek nové etry v americko-laoských vztazích. A zkušenosti posledních patnácti měsíců ho zřejmě přesvědčily, že vláda Spojených států skutečně upřímně stojí o to, aby Laos šel svou neutrální cestou. President Kennedy a Averell Harriman jako zvláštní tajemník amerického ministerstva zahraničních věcí pro Dálný Východ se nejvíce zasloužili o to, řekl Phouma, že v Ženevě byla podepsána mezinárodní dohoda o laoské neutralitě.

DŮVODY PROČ SE MÁTE STATI ČLEMEM KAMPELICKÝ

POSKYTUJEME SVÝM ČLEMEM

Zápůjčky na levný úrok

vysoký úrok z vkladů

ochranu Vaší rodiny životní pojistkou.

CZECHOSLOVAK /TORONTO/ CREDIT UNION LTD.

Úřadujeme v úterý a ve čtvrtek

od 7 do 9 večer, v sobotu od 1 do 4 odpo.

869A Bloor Street West.

Tel. LE. 4334

KULTURNÍ ZABĚRY

BURNUKU, JAPONSKÉ LOUTKOVÉ DIVADLO

Dr. V. Fanderlík
(Původní reportáž z Vancouveru)

Byla to jedinečná příležitost pro nás vidět ve Vancouveru na Festivalu soubor japonského loutkového divadla, který poprvé v historii hrál na půdě tohoto kontinentu. Pro nás, odchovance loutkových divadel u nás tak dobře známých a s tak bohatou a slavnou tradicí od Matěje Kopeckého až po Skupinu Spejbla a Hurvíňka to byla podívaná velice zajímavá.

Netřeba se snad zmiňovat, že loutkové divadlo je tak staré jako lidstvo. V šestém a pátém století před Kristem v Řecku, hlavně pak na Sicílii, později v klasickém Římě a ve středověké Itálii bylo oblíbenou podívanou na trzích a jarmarech. Prežilo dobu temného středověku a objevilo se vlivem Františkánů před kostely i v kostelích, aby lidem, kteří nedovedli číst, přiblížilo historie z evangelia nebo i ze Starého Zákona. V renesanční době se stalo modou hrát ve vznešené společnosti a mnohé slavné hry, jako Shakespearův "Julius Caesar" byly napsány pro loutky. Velice modní bylo pak loutkové divadlo ve Francii před revolucí i po ní a na př. Voltaire byl slavný loutkař. Konečně ve střední Evropě, hlavně v Německu, Rakousku a u nás v devatenáctém a dvacátém století.

Stejně oblíbené se těšilo v Persii, Indii a na Dálném Východě. Archeologové nalézají dnes v starých čínských hrobech loutky velice podobné těm, které byly nalezeny v hrobkách egyptských faraonů a jak nám je popisují staré řecké prameny.

Japonská škola loutkařská je ovšem nejdále od pramene a proto její vývoj je dosti odlišný od loutkařství u nás v Evropě.

V Evropě se vyvinuly dva typy loutek, jedny jsou zavěšené na nitkách, nebo drátkách a ovládány shora, jiné jsou jakýmsi rukavicem a loutkař je ovládá ze spodu. Podle toho také se anglicky nazývají "string puppets," nebo "marionettes", italsky také "burattini", a ty druhé "glove puppets".

Persie a Indie užívá jiného systému. Loutky jsou upevněny na tyčích, kterou loutkař drží pod jevištěm a ovládá údy pomocí drátů, nebo tyček ze spodu. Stejně tomu je u čínských loutek.

Japonské loutkové divadlo je docela jiné.

Má svoji starou tradici, která sahá do šestnáctého století a dnešní japonský styl pramení na počátku osmnáctého století, kdy slavný Gidayu Takemoto založil svoji první společnost či hereckou skupinu.

Celé jeviště má docela neobvyklý ráz. Je velké a po pravé straně je zvláštní vyvýšené podium na němž sedí hudebníci a recitátoři, či zpěváci zvaní "gidayu" v tradičních tmavých japonských úborech. Jelikož obecenstvo Van-

couveru jen z malé části umí japonsky, vystoupila před každou hrou před oponu Japonka v krásném starobylém kimono a anglicky vysvětlila obsah hry. Potom spustili hudebníci na svoje mandoliny s třemi strunami a hlavní "gidayu" narrator v jakémsi recitativu uvedl hru. Jakmile se scena otevřela, další gidayu recitovali či zpívali úlohy jednotlivých loutek. Jelikož gidayu jsou muži, jeden z nich zpívá ženské úlohy fíštlů, či falsetem. Je tedy japonské loutkové divadlo vlastně loutkovou operou.

Loutky jsou asi 2 třetiny životní velikosti, nádherně vypracované a oblečené ve vyšívaná kimona, pohybují nejen údy a hlavou, ale také očima, ústy a nejzajímavější je manipulace. Loutkař nestojí za žádnou stěnou, ani pod, ani nad loutkou, ale je sám na jevišti a drží ji prostě v náručí.

Má krásné kimono a za několik minut ani nám nenapadlo, že tam je. Hra a gestikulace je tak strhující, že ho neberete ani na vědomí. Loutky jsou ovládány jednak tak, že hlavní loutkař postrčí své ruce a paže zezadu rochem své loutky a tak pohybuje její hlavou a očima a zároveň ovládá její pravou ruku. Ruce jsou dřevěné, mají prsty, které se pohybují a mohou držet drobné předměty. Tam však, kde je potřeba komplikovanějšího pohybu, postrčí loutkař svoji vlastní ruku rukávem loutky a udělá pohyb za ní. Je to provedeno často s takovou virtuositou, že si toho divák ani nepovšimne. Vedle tohoto hlavního loutkaře stojí vedle loutky ještě dva i tři další loutkaři, kteří jsou v černém habitu a mají přes hlavu černou kuklu. Ti ovládají levou ruku, nohy, složitě pohyby a podávají předměty, které má loutka vztit do ruky, narovnávají její rouchy, kde je toho potřeba a pomáhají hlavnímu loutkaři.

Chinami a Mitsuya, divadelní společnost z Osaka, předvedla za jeden večer pět her, nichž dvě byly celkem krátké scény pohádkové, jedna dlouhá legenda na způsob náboženské řecké tragedie, jedna veselá či groteskní scéna a jedna scéna z japonské historie.

Obecenstvo bylo tak uneseno, třebaže málokdo rozuměl japonsky, že nejen výbuchy smíchu doprovázely grotesku, ale při tragické scéně, kdy slepý manžel spáchá sebevraždu, aby svoji manželku zbavil povinnosti o něho se starat, bylo slyšet v hledišti, že se posluchači rozplakali.

"OPUSTÍŠ-LI MNE, ZAHYNEŠ!"

Koncem srpna prošel americkým a kanadským krajanským tiskem článek, jehož autor, krajanští novináři, uvažuje o budoucnosti našeho tisku.

V článku jsou citována prorocká slova z Dykovy básně "Země mluví" a jeden její verš jsme si vypůjčili pro symbolický nadpis tohoto článku. Autor úvahy o krajaněmském tisku připomíná, že je nutno řešit otázku budoucnosti našich časopisů, protože tato otázka je den ode dne neklidnější. Uvádí také tři hlavní starosti, se kterými už po léta zápasí náš tisk a které se velmi lehce mohou stát začátkem konce. Je to 1. Hostejnost velké většiny krajanů a nepořádek odběratelů při placení. 2. Nedostatek schopného tiskárenského personálu. 3. Nedostatek redakčních pracovníků.

"Nezájemem o krajanští časopisy," pokračuje autor ve svém článku, "ubíjíme jediného svého mluvčího a bloubníme i hrob sami sobě. Hledat nápravu a snažit se odstranit všechny překážky je tak kus dobrá národní práce. Jak ji máme konat?"

Odpověď na tuto otázku je velmi složitá a měli by se jí zabývat představitelé všech našich krajan-

ských organizací ať již v Americe, západní Evropě nebo Austrálii. Naše organizace by si měly uvědomit, že je to dnes jeden z jejich hlavních úkolů. Také Společnost pro vědy a umění — SVU — považuje to za svůj úkol a proto z jejího podnětu došlo již v tomto směru k několika akcím. Na příklad na sjezdu SVU letos o velikonočních ve Washingtonu byla uspořádána výstava všech českých a slovenských časopisů, které vycházejí mimo Československo. Dále byla z populu SVU provedena inventura našeho tisku a výsledkem byla sjezdová brožura "Czech and Slovak Periodical Press Outside Czechoslovakia. Its History and Status as of January 1962", kterou napsal redaktor Vojtěch N. Duben. Stostránková brožura o dnešním stavu a historii českého a slovenského národního zahraničního tisku vyšla sice anglicky, protože zájem o ni projevil americké knihovny a úřední místa, avšak autor pracuje již na podrobnější studii v češtině.

Mimo Československo dnes žije na dva miliony osob, které se hlásí k českému nebo slovenskému původu. Vydávají si na 130 různých pravidelných publikací,

od deníků až po ročenky. Jen ve Spojených státech vychází 45 českých časopisů a téměř 30 slovenských časopisů.

Dubnova studie zaznamenává všechny tyto časopisy, jejich historii i politický směr a odhaduje, že asi 120 časopisů, které vycházejí ve svobodném světě, má na 33 milionů výtisků v jednom roce. Historie českého tisku ve Spojených státech začíná roku 1860 časopisem Slovan Amerikánský. Za sedm let poté začal Josef Václav Frič v Ženevě vydávat svůj exulantický časopis "Čechi", první český emigrantský časopis v Evropě. Avšak první český časopis, který začal vycházet mimo dnešní území Československa, se objevil už roku 1761 ve Vídni v Rakousku.

Slovenská žurnalistika mimo Československo začíná v Budapešti v polovině 18. století, avšak první emigrantský slovenský časopis se objevil roku 1885 v Americe. To jsou ukázky z historie, jak je zaznamenává Dubnova studie, která mimo to přináší i seznam a popis cizojazyčných časopisů Čechů a Slováků v zahraničí a seznam i popis časopisů, které vydává nynější vláda v Československu pro zahraničí.

Autor studie v úvodní kapitole konstatuje, že počet časopisů zahraničních Čechů a Slováků vždy byl a je i dnes nepoměrně velký. Češi a Slováci ve svobodném světě se za to nemusí stydět. Jejich neobyčejně živá žurnalistická činnost je podle autora přesvědčení nejlepším důkazem příkladně živého kulturního, společenského a politického života zahraničních Čechů a Slováků. Odrazí se v ní také jejich politická různorodost, což jen potvrzuje jejich věrnost demokratickým tradicím.

Otázka ovšem je — a to ponechává autor na uvážení nám všem — zda by přece jen při uvažování o budoucnosti našeho tisku neměla být volena pro začátek ta nejspokojnější cesta: cesta koncentrace. Méně by bylo více! Jistě o tom uvažoval Ladislav Radimský, spisovatel Petr Den, když ve své recenzi Dubnovy studie napsal do "Sklizně": "Stostránkový sešit velmi dobře informuje o dějích, dnešním stavu a povaze českého a slovenského tisku za hranicemi Československa, a je — pokud je mi známo — první modernější publikací svého druhu. Pozornému čtenáři neujde, že Dubnova studie nepřímo ukázala na jeden zjev špatný a jeden zjev dobrý: počet českých a slovenských časopisů a jejich výtisků stále klesá následkem odnárodňovacího procesu (především v Americe) — naopak však po roce 1948 vystavují z národního popelu po celém světě nové časopisy, jejichž kulturní úroveň je mnohem vyšší, než časopisů zanikajících. Jakost pomalu a jistě vítězí nad kolkostí — množství se asimiluje a mizí, elita řídne, stává se však výbojnější a sebejistější."

To je jeden názor. Mohou být i jiné a odlišné. Když totiž studujete, učiníte si teprve pravý obraz o našem tisku. Proto každý, kdo má zájem o další existenci našich novin ve Spojených státech, Kanadě, Jižní Americe, západní Evropě a v Austrálii (kde nyní podle studie vychází jeden z nejlepších časopisů zahraničních Čechů a Slováků), měl by mít brožuru ve své knihovně.

SVU může nabídnout naši veřejnosti již jen několik zbývajících výtisků za režijní cenu \$1.25 i s poštovným. O brožuru o českém a slovenském krajaněmském tisku píše pokladníkovi SVU:

Mr. Oldřich Černý, 1824 Harvard Str., N. W., Washington 9, D. C. SVU, Washington, D. C.

Hodláte-li cestovat kamkoliv
AIRSEALAND
TRAVEL SERVICE
684 BLOOR STREET WEST
ODBORNĚ VAM PORADÍ
W. J. MARTINEK
KANCELÁŘ: LE. 1-4661
RES.: RO. 9-3714
Listky na
splátky neb za hotové

★ PŘIPOMINKY TÝKAJÍCÍ SE VAŠEHO ONTARIJSKÉHO NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ

★ 19 narozeniny?

Jakmile je Vám 19, musíte platit svou vlastní pojistku. Formulář dostanete v bance, v nemocnici nebo v kanceláři Komise.

★ Budete se ženit (vdávat)?

Každá rodinná jednotka musí platit Rodinnou premii. Informujte svou skupinu nebo v případě přímého placení premií, uvědomte Komisi.

★ Měníte zaměstnání?

Řiďte se podle příkazů na rubu Vaší potvrzenky o placení premií (formulář č. 104), kterou dostanete od zaměstnavatele.

Dbejte, abyste měl svou příkazku o pojištění vždycky poruce.

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION
2195 Yonge Street, Toronto 7, Ontario

PODEKOVÁNÍ

Bydlíte-li dlouho na stejném místě, či jste po dlouhou dobu členem určitého spolku, očekáváte, že vás vaši přátelé upozorní, chystá-li se na vás nějaká taškařina. U nás v Sokole li. to tak není.

16. srpna jsem byl pozván na promítání sletových filmů, natočených bratrem Rejzkem. Něco se mi ale nezдало hned jak jsem vstoupil do Sokolovny: stoly prostřené, tu a tam kytička. Jdu do kuchyně, slyším, ale nevidím nikoho. Jdu do sálu a vidím řadu bratrů, které už jsem dlouho neviděl.

Vidím sestru a bratra Čechovi z Burlingtonu a je mi trochu divné, že se přijel podívat na film. Ale oni jsou v Torontu na každém našem podniku (tenkrát to

ovšem být nemusilo) a zaslouží si díky za svou obětavost.

A pak už to šlo. Bratr vzdělavatel Jeřábek prozradil mou šedesátku (kterou jsem se snažil všemožně zatajit) a tím mi dal vědět, že patřím už do pense.

Děkuji touto cestou všem, kteří se zúčastnili této zdařilé překvapenky, zástupcem a zástupkyním organizací, sestrami Petrickové a Jeřábkové, bratru Duskovi a jiným. Děkuji rovněž za laskavé dopisy br. Dr. Antoninu Hřebíkově, sestře Provazníkové, br. Oto Karáskovi, br. Juraji Slávikovi, br. Ing. Faltovi a všem, kteří si na mne vzpomněli.

Doufám jen, že budu žít dost dlouho, abych to některým odplatil.

Ladislav Vávra.

BENEŠ A DĚJINY

(Pokračování z min. čísla.)

Kdo byli ti, kteří dnes v exilu buď na Beneše zapomněli, nebo se "boji" vyslovit jeho jméno? Proč se dnes nikdo nezmiňuje o zásluhách, o které se nesporně děl s Masarykem a Štefaníkem. Přesident Masaryk o něm řekl: "Bez Beneše bychom neměli republiku. Beneš je velkým organizátorem mírové myšlenky." N. York Times o únorové revoluci v roce 1948 napsal: "Západnímu světu nezbyvá než sklonit hlavu v smutku, smíšeném se studem. Nebot Beneš byl vlastenec, který tak obratně, jak člověk jen může, snažil se svému lidu zachovat svobodu — a my všichni neseme svůj podíl odpovědnosti za jeho tragedii a za tragedii jeho národa!"

Celý svět věděl a ví, že Beneš zůstal osamocen. O tom píše jiný velký přítel Československa, bývalý vyslanec v ČSR, Sir Bruce Lockhart: "Zápas o moc byl ztracen hned v prvním dnu druhého osvobození. Mohl být vyhrán pouze ráznou anglo-americkou politikou, že však vlády Spojených států a Velké Británie byly líknavé, neson část odpovědnosti za to, co budou dějiny nazývat únorovou revolucí!"

O Benešově pevném postoji vůči vedení komunistické strany v ČSR je dobře známo. To vědí i v exilu všichni ti, kteří se snaží jeho velkou snižovat. Je to také ze stranické zaujatosti, která je dnes tak malicherná. Dr. Beneš jako ministr zahraničních věcí byl členem strany čsl. národních socialistů. Může kdokoliv v exilu říci, že Beneš na schůzích nebo v člancích byl propagátorem své politické strany? Může kdokoliv říci, že na volebních schůzích žádal posluchače, aby volili jeho stranu? Tehdejší ministr Beneš se věnoval čistě zahraniční politice Československé a vedení strany mu v tom nebránilo. Také nikoho nenapadla a útoky na svoji

osobu přehlížel.

Ve vlasti, lid po únoru a stále ještě dnes Beneše obdivuje. Vzpoeme 1948, kdy pochodovali sokolové a sokolky provolávali: "Ať žije bratr Beneš," "Nedáme si diktovat, koho máme milovat", "Ať to slyší svět, Beneše chceme zpět". Tehdy žijící a úřadující prezident Gottwald o tom dostal hlášení. Kolem něho účastníci sletu prošli v řadách s hlavami otočenými na opačnou stranu.

Na to všechno exil zapomněl. Zapomněl i na projev Churchila, který ve svých pamětech o Benešovi napsal: "Ve všech jeho myšlenkách a záměrech důsledně podporuje hlavní principy, na kterých byla založena západní civilizace, a byl stále věrný potřebám svého národa, kterému vládl. Byl mistrem administrace a diplomacie."

V únoru 1948 dr. Beneš zůstal ve svém boji osamocen, jak řekl Bruce Lockhart. Byl opuštěn právě těmi, kteří na něho zde v exilu svalují veškerou vinu, aby sami zůstali čistými. Proto asi dnes mlučí o skutečnosti úmorových dnů. Mrtví se nemohou bránit, nemohou nic slyšet.

Proč se tehdy nenašel někdo z dnešních exilových kritiků a hrdinů, pisárů a řečníků, kdo by v kritických okamžicích vyprostil dr. Beneše z obklíčení komunistickými předáky? Měli jsme přece ještě ve svých funkcích vysoké vojenské velitele a stále ještě větší počet spolehlivých vojáků. Kde byli vedoucí politické všech protikomunistických stran a směrů? Kde byli všichni ti, kteří dnes "zaručeně" vědí, jak se v únoru mělo čelit komunismu?

Jak by asi situace vyhlížela, kdyby dr. Beneš byl na živu, a byl mezi námi v exilu? Jsem si jist, že všechny exilové složky, organizace a jednotlivci by se předháněli, aby dr. Beneše měli

Pokračování na str.4

JESTĚ K VĚCI DR. KIRSCHBAUMA CO PROZRAZUJE DOPISOVATEL "LIDOVÝCH ZVĚSTÍ"

Ludové zvesti uveřejňují dopis pana A.T., "úředníka Kanadské Slovenské Ligy." Kanadská Slovenská Liga je vydavatelkou Slováka, jehož redakce je v rukou Dr. Kirschbauma. Z dopisu pana A.T. vysvítá, že jeho zaměstnavatelé (pan A.T. jim říká "Kirschbaumovi agitátoři") "chodí mezi nás členov a kážu nám protestovat, zastávat se br. Kirschbauma."

Pan A.T. správně odmítá protestovat a zastávat se br. Kirschbauma na vyšší povel, odmítá však protestovat, ne proto, že nesouhlasí s jeho činností za války, ale proto, že se Kirschbaum podle jeho slov pokoušel "zapredat" Kanadskou Slovenskou Ligu cizí poistovni. Jak známo, Dr. Kirschbaum je vysokým úředníkem velké torontské pojišťovny; Kanadská Slovenská Liga poskytuje svým členům četná pojištění, nedala se však zlákat žádnou nabídkou.

Pan A.T. se ptá, "která konvencí ho zvolila hlavním redaktorem nášho úředního orgánu Kanadského Slováka? To je len ďal-

šími svedectvom toho, že ani v Kanadské Slovenskej Lige, ani pri našich novinách poriadku niet. Či je to tak po demokraticky, aby jeden človek robil, čo sám v našej organizácii chce?"

Článek pana A.T. potvrzuje mínění, které jsme projevíli ve svých článcích o Dr. Kirschbaumovi, že lidé rázu pana Kirschbauma nahánějí vodu na komunistický mlýn. V komunistické straně se pak dostane ohloupeným adeptům patřičného vychování. U pana A.T. se nová výchova projevuje v tom, že horlí proti "utečencom". I Dr. Kirschbaum je u něho "refudžista utečenec". Pan A.T. je v komunistickém duchu rozhořčen, že desertisíce a statisíce lidí opustilo země za železnou oponou a volilo západní svobodu. Lidé jeho druhu to mohou ovšem snadno napravit: mohou odejít tam, odkud uprchlíci odešli.

Článek pana A.T. vydává ještě jedno svědectví: komunisty obdivují v Kanadě jen lidé, kteří nezažili komunism na vlastní kůži. Nikdo jim nebrání, aby se o to nepokusili: za železnou oponou ovšem. f.t.

TRIBUNA ČTENÁŘŮ NACISTÉ MEZI NÁMI

91 odboček ze všech koutů Kanady dalo základ org. ČSNS v Kanadě, za účelem velké myšlenky mravní a ideové t.j. všemožně usilovat a pomáhat osvobodit nejen Československo, ale s ním i celou Evropu od nacistické tyranie.

Článek b.) stanov ČSNS praví: Pracovat na obnovení demokratického Československa, bojovat proti nacizmu, fašismu a institucím vedeným v duchu nedemokratickém.

Veliký kus národní práce bylo tenkrát vykonáno a největší dík za ni patří právě Slovákům, kteří svoji početností dali nejvíce. Oni dokázali ze svých těžce nadřených úspor ještě odložit 400 tisíc dolarů pro naše vojáky v Anglii a na všech frontách. Zaslouží si tyto dobří lidé, aby autor knihy "Nation at the Crossroads of Central Europe," je označoval za zrádce?

Proč nesmíme mlčet! Musíme vyjádřit svůj názor a poměr k lidem, kteří pomáhali nacistům k vítězství nejen na frontě, ale i v programu vyhladit všechny židy, k vítězství nad demokracií a k zroztčení člověka diktaturou.

Mnoho našich kněží, mnichů, klášterních vedoucích i personálu, bylo v té době žalářováno a drženo v koncentračních táborech a celý křesťanský svět plakal a pro-

sil, aby MILOST BOŽÍ je neopustila.

A nyní? Mlčením zradili bychom všechny humanitní ideály, zásady demokracie zde v Kanadě na prvním místě, zradili bychom naše cíle národní, vázané ke staré vlasti a zradili bychom sami sebe.

Obětavá práce v ČSNS v minulosti by byla nadarmo! Jsou mezi námi lidé, kteří byli spojení nacistického Německa ve staré vlasti a pokračují v této rozvratné činnosti zde v Kanadě v různých filálkách se sídlem v Torontě!

Nejnebezpečnější jsou právě ti, že se opírají o své náboženské přesvědčení a náboženského vůdce (Andrej Himka), ale s filosofickou koncepcí vlastní!

Jejich prvním úkolem je zničit mezi Slovaky jakékoliv prvky československého součinnosti a každého označit za zrádce. Za tímto účelem skupina pověřených agitátorů se snaží dokazovat že: Mil. Hodža, Šrobár, Dérer, Kolar, Ošusky, Markovič, M. Razus, Slávik, Papánek, Orsák, Ivanko, Lettrich, Viest, Golian a jiní jsou zločinci na slovenském národě. Záleželo na nás všech upřímně smýšlejících Čechoslovácích, ČSNS a ČNRA, aby čest a památka zakladatelů ČSR byla zachována.

Bude se v roce 1962 vzpomínat 28. říjen?

Jan Kalla.

BENEŠ A DĚJINY

Dokončení se strany 3.

mezi sebou, mohli jej vítat, hostit, chlubit se s ním celému světu a uznávali by jej jako svého jediného představitele.

Jen zřídka je v exilu slyšet a číst o Benešovi. Proto některé i kratší zmínky o něm přece jen potěší, že jeho jméno nezapadlo úplně. Kanadské "Naše Hlasy" otiskly dne 28. července t.r. článek Ivo Ducháčka s názvem "Omyl nebo nedostatek odvahy před 15ti lety?" Ve zmlince o Marshalově plánu píše: "Když 9. června 1947 přišlo známé ultimatum z Moskvy, bezmocnost Československa v sousedství Ruska dokresloval špatný stav prezidenta Beneše. Právě tehdy prezident Beneš byl postižen novým záchvatem mozkové mrtvice, jeho vyjadřovací schopnost byla na čas paralysována. A moskevské hrozby paralyzovaly politicky ostatní demokratické vůdce do takové míry, že po tvrdé debatě s komunisty nakonec přistoupili na sovětské ultimatum."

Jiný projev byl slyšen v Londýně, kde jeden z bývalých předních činitelů otevřeně prohlásil: "Byli jsme v ministerské radě příliš pasivní."

Zbývá vyřešit otázku uvedenou v nadpisu "Či je dr. Beneš?" Komunistům se nehodí, exil ani kra-

jané se k němu nehlásí. A každý z nás ví, co dr. Beneš znamenal. Odpověď naše by měla být: "Vzpomínejme Prezidenta-Budovatele dr. Eduarda Beneše tak jak o něm ví celý svět. Chlubíme se, že jsme příslušníky národa a státu, kde sídlila nejvzornější demokracie v čele s T.G. Masarykem a Benešem. Vzpomínejme dr. Beneše jako vzpomínáme Prezidenta Osvoboditele T.G. Masaryka a generála Miroslava Rastislava Štefánika.

Nesouhlasí-li někteří s takovou odpovědí, pak si musí přečíst od pověd od samotného dr. Beneše, která jim byla adresována. Autor knihy o Benešovi, Compton Mackenzie položil Benešovi v roce 1944 otázku: "Pane prezidente, očekáváte po svém návratu do Československa opozici?"

Beneš odpověděl: "Opozice mě nedělá příliš velké starosti. Budu-li zvolen prezidentem, očekávám opozici asi po 6ti měsících. Celý můj život jsem byl bojovníkem. V politice nehanžduji. Vždycky otevřeně prohlášu, zda jsem s lidem, nebo proti lidu. V mé zemi jsem některým lidem otevřeně řekl, že je nemám rád a že si nepřeji s nimi spolupracovat. Podle mého mínění síla charakteru se odráží v tom, mítí kuráž ří-

SPORT

PLAVECKÉ REKORDY

Ačkoliv Evropané zůstávají za světovou úrovní amerických a australských plavců, mezera ve výkonnosti se zmenšuje. Letošního roku bylo překonáno několik rekordů, zejména v kategoriích žen. Tabulka nejlepších letošních výkonů v evropském plavání v současné době vyzírá takto:

Muži — 100m vol. způsob: Dobay, Maďarsko 55,7vt., 400m vol. způsob: Hetz, Záp. Německo 4:22 1min., 1500m vol. způsob: Torres, Španělsko 18,14,1min., 200m prsa: Prokopenko, Rusko 2:34min., 200m motýlek: Kuzanin, Rusko 2:16,8min., 200m znak: Wagner, Vých. Německo 2:17,4min.

Ženy — 100m vol. způsob: Wilkinson, Anglie 1:02min., 400m vol. způsob: Long, Anglie 4:55,6 min., 200m prsa: Lonsbrough, Anglie 2:49,6min., 100m motýlek: Egervari, Maďarsko 1:10,4min., 100m znak: Van Velsen, Holandsko 1:10,3min.

ZAJÍMAVOSTI
REAL MADRID zklamal své příznivce, když na svém vlastním hřišti v prvním zápase o Evropský pohár v kopané jen remisoval s belgickým Anderlechtem 3:3. Další zápasy 1. kola: Dundee — FC. Köln 8:1 v Dundee, Esbjerg — Linfield 2:1 v Belfastu, Austria — IFK. Helsinki 5:3 ve Vídni a Vasas — Fredrikstad 4:1 v Oslo. LAVER, australský tenista vyhrál také mistrovství USA, pořádané ve Forest Hill. Jmenovaný vyhrál letos všechny důležité tenisové soutěže, včetně Wimbledonu.

PRED OSMI lety Angličan Bannister zaběhl po prvé 1 anglickou míli pod tehdejší magickou hranici 4 minuty. Od té doby hranice čtyř minut byla překonána celkem 77krát třiceti různými atlety. Držitelem světového rekordu je nyní Snell, Nový Zéland.

GOZALEZ, býv. profesionální tenista a jeden z nejlepších tenistů všech dob, se stal trenérem amerického národního mužstva v Davis Cupu.

RUMUNSKO vyhrálo mistrovství světa házené před Dánskem a Československem. Hrál se v Bukurešti.

VÝSLEDKY Z PRAHY

Zodpovídáme dotaz J. Valchaře z Chicaga ohledně mistrovství světa na náradí, která se letos konala v Praze. V mužích zvítězil Titov, SSSR. 2.Endo, Japonsko, 3. Saklin, SSSR. V mužstvech 1. Japonsko, 2. SSSR, 3. Československo. V jednotlivých soutěžích zvítězili: Endono, Aihara, Japonsko, Titov, SSSR, Cerar, Jugoslaviie, Krbec, Československo. V ženách bylo toto pořadí: 1. Latynina, SSSR, 2. Časlavská, Československo, 3. Perušna, SSSR, v družstvech žen: 1. SSSR, 2. Československo, 3. Japonsko. Jednotlivé soutěže vyhrály: Latynina a Perušna SSSR, Časlavská a Bosáková, obě Československo.

ci pro co, nebo proti čemu jsem; pro koho, nebo proti komu jsem. To byl vždycky můj způsob. Mnoho lidí si myslí, že si toto politik nemůže dovolit. Já jsem však přesvědčen, že ten, kdo chce být s každým za dobře, nemá charakter a své mínění, nebo je prospěchář. Nemám rád takovou politiku. Byl jsem v zodpovědném postavení po mnoho let, proto přirozeně jsem byl zavazán pokáratí dosti osob, z nichž většina se pak postavila proti mě. Nyní ale jsou všichni na moji straně a zůstanou se mnou po několik měsíců. Dožívám hlášení z Čech, kde moji nejúhlavnější nepřátelé jsou nyní moji nejhrolivější obdivovatelé. Může to být pravda, ale já jsem si jist, že až přijdu zpátky, že mnozí z nich přijdou ke mně a zeptají se, co pro ně nyní zamýšlím udělat, když jsou na mé straně. Ale já pro ně neudělám nic."

V odpovědi dr. Beneše je jasné, z jakého důvodu část exilu se jej zřekla. Nedostali se tam, kam jejich prospěchářské myšlenky byly zaměřeny. Dr. Beneš jejich hru prohlédl.

Já a se mnou tisíce slušných exulantů také vzpomíná v těchto dnech, u příležitosti úmrtí prezidenta Budovatele dr. Eduarda Beneše.

Karel Pražský.

ADVOKÁT
a VEŘEJNÝ NOTÁŘ
GEORGE BEN, B.A.
1134 Dundas St. West
Toronto 3, Ont.
Kanc. LE. 4-8431
Res. LE. 3-4855

DR. G. MRAZ
ZUBNÍ LÉKAR
605 BLOOR STREET WEST
TEL.: LE. 71841
Ordinuje dle úmluvy.

OD 1. ŘÍJNA ÚSPORA
\$ 138. 60

AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
NOTARY PUBLIC
1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU

ZIVOTNÍ, ZDRAVOTNÍ, PENSIJNÍ
AUTO, POŽAR, OBCHODNÍ,
VELIN INSURANCE AGENCY
DR. D. VELIN
Tel.: HI 4-1593 - EM. 8-6121
DON MILLS, ONT.
115 PLATEAU CRESCENT

L. LUNSKÝ, OPTIK
Prohlídky očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

PŘIJĚTE DO HAMILTONU

Československé Národní Sdružení v Kanadě, odbočka v Hamiltoně srdečně V á s zve na PIKNIK, pořádaný v neděli 23. září 1962, na farmě u "PETŘKŮ".

Začátek již v 10 hod. dopoledne. Volleyball, ruská kuželna, střelení do terče o ceny, tombola a různé jiné hry a také houpačky a skluzavka pro ty nejmenší.

Vyhrávat nám bude všem známá krajanská hudba za vedení pana Purkmistra z Frankfordu, bratra F. Rábala. Přijďte si je poslechnout a také zazpívat při jejich doprovodu.

O občerstvení všeho druhu řádně postaráno! Těšíme se na shledanou s Vámi u "PETŘKŮ".

ČSNS HAMILTON.
Nejbližší spolupracovníci čs. "presidenta" Novotného, J. Hendrych a V. Kaucký, mají koncem září navštívit Peking.

Z Prahy se hlásí, že na místě Stalinovy sochy na Letné má stát "Palác přátelství ČSSR a SSSR".

PRODEJ
Prodám zánovní česko-angl. a angl.-český slovník od Procházky, váz., 589 stran, \$3. Nabídky do administrace t. 1.

DALŠÍ ÚPRAVA TORONTA

Podle návrhů architektů Dunnington — Grubb and Stensson bude mezi College Str. a Front Str. na University Ave. zřízen promenádní park, kašny s vodotrysky a 11 umělých ostrůvků.

Očekává se, že se se stavbou započne ještě tento rok. Podle odhadu bude tato úprava stát asi \$500.000.

Nabídky na zadání stavby jsou přijímány na Metro do 25. září. Tento podnik je dalším důkazem schopnosti nynějšího starosty N. Phillipse.

KUPŮ, PREDAJ, NAJOM
DOMOV, OBCHODOV
APARTMENTOV
v meste a na okolí
TORONTA
OBRAŤTE SA NA BRATA
MICHAEL J. VLCKO
REALTOR
TELEPHONE : 267-1211

NOVÁ KOZICHY
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy
FRANK PECH
238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario Tel.: JA. 2-8925

YAROSLAV HUEBER
(Dr. Jur.) L.L.B.
Tel.: EMpire 8-5536
Ste 215
NOTÁŘ A ADVOKÁT
57 Queen Street West, Toronto 1

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.
AXminster 3-7916
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

SVĚTOZNÁME AUTO BMW 700

- 50 mil na 1 galon
- 85 mil rychlost
- 65 mil průměrná rychlost

Spolehlivý, úsporný,
čtyřsedadlový vůz
Poslední modely právě došly
SEDAN \$ 1735 - COUPE \$ 1935
TÉŽ OJETÉ VOZY NA SKLADĚ
25 RONCESVALLES AVE, TORONTO
Z. A. MARTINEK
LE 7-4167

**ČESKÁ CUKRÁRNA
V HAMILTONĚ**
doporučuje
viedeňské dorty
mandlové a oříškové,
české punčové dorty
a výborné zákusky

JOE'S
BAKERY & COFFEE SHOP
213 KING ST. E. — JA 9-2323
Navštivte naši kavárnu!

JOHN GREGOR
Dovoluje si oznámit, že opět provádí
veřejný Plumbing Heating, opravy a
nové práce, pod firmou
**QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY**
Volejte LE 3-8396

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8-1059